

Opinie cu privire la transpunerea cauzei de la o secție la alta, în contextul Noului Cod de procedură civilă

lector univ. dr. Anamaria Groza,
judecător, Judecătoria Strehaia*

Rezumat:

Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești a reglementat și reglementează și după intrarea în vigoare a Noului Cod de Procedură Civilă, la data de 15.02.2013, transpunerea cauzei de la o secție la alta, în cadrul aceleiași instanțe, în cazul unor greșeli privind înregistrarea cauzei, care atrag îndeosebi necompetența. Instituția transpunerii ridică două probleme: pe de o parte, dacă instanțele care nu sunt organizate pe secții o utilizează și, pe de altă parte, care va fi domeniul său de aplicare în condițiile în care Noul Cod de Procedură Civilă reglementează declinarea între secțiile și completele specializate ale unei instanțe.

Abstract:

The Regulation on internal administration of judicial authorities has regulated and regulates, even after the enter into force of the New Procedural Civil Code, on 15.02.2013, the transposition of the affairs from one section to another, in the same tribunal, when mistakes concerning the registration of the affair, witch usually generate lake of competence, have occurred. The transposition issues two problems: on one hand, if tribunals without sections apply it and, on the other hand, witch would be its field in the context of the New Procedural Civil Code who regulates declension of competence between the sections and instances of the same tribunal.

Keywords: transposition, New Procedural Civil Code, declension of competence

Transpunerea cauzei de la o secție la alta constituie modul de remediere a situațiilor în care s-au făcut greșeli, îndeosebi de apreciere a naturii litigiului, la momentul înregistrării. De pildă, într-o cauză având ca obiect fond funciar, nu s-a observat din eroare acest obiect, iar cauza a fost repartizată unui complet

nespecializat sau o cauză privind raporturi de muncă a fost înregistrată eronat pe rolul secției civile etc. Sediul materiei îl constituie articolul 99 alin. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești (ROI)²⁷⁹. Judecătorile care nu sunt organizate pe secții utilizează, în prezent, două metode de remediere a

* E-mail contact profesional: anamariagroza80@gmail.com.

²⁷⁹Acest Regulament a fost adoptat prin

Hotărârea Plenului CSM nr. 387 din 22 septembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1018 din 16 noiembrie 2005.

situațiilor descrise mai sus: fie dosarul este înmănat manual de către completul nespecializat completului specializat următor, prin încheiere, după ce se constată nelegala constituire a completului; fie, dosarul este restituit prin încheiere, grefierului însărcinat cu repartizarea aleatorie pentru a se efectua o nouă repartizare aleatorie între completele specializate.

Anterior modificării sale prin hotărârea C.S.M. nr. 48 din 23 ianuarie 2013²⁸⁰, articolul de mai sus avea următorul conținut: „transpunerea cauzei de la o secție la alta, în cadrul aceleiași instanțe, se va realiza prin încheiere. La instanțele la care dosarele se înregistrează separat pe secții, secția competentă care primește dosarul va da acestuia un număr nou și va proceda la repartizarea lui aleatorie. La instanțele la care dosarele nu se înregistrează separat pe secții, dosarul își păstrează numărul și va fi transpus la completul similar care judecă în aceeași zi, la secția competentă, sau, dacă în ziua respectivă nu există ședință de judecată la această secție, la completul imediat următor al secției competente”. Apreciem, în urma unei interpretări sistematice și teleologice, că cea de-a doua teză a art. 99 alin. 2 nu putea determina aplicarea instituției transpunerii și la instanțele care nu sunt organizate pe secții de judecată.

În prezent, dispozițiile din Regulamentul de ordine interioară care privesc transpunerea au următorul conținut: “transpunerea cauzei de la o secție la alta, în cadrul aceleiași instanțe, se realizează prin încheiere. Dosarul își păstrează numărul și este transpus la completul care judecă în aceeași zi, la secția competentă, sau, dacă în ziua respectivă nu este ședință de judecată la această secție, la completul imediat următor al secției competente. Dacă mai multe complete judecă în aceeași zi, repartizarea se va face între acestea în sistem ciclic”.

Trimiterea cauzei către secția sau completul specializat se va face prin hotărâre de declinare a competenței, inclusiv în cazul instanțelor care nu sunt organizate pe secții de judecată.

Considerăm că modificarea art. 99 alin. 2 din ROI, prin hotărârea C.S.M. nr. 48 din 23 ianuarie 2013, confirmă interpretarea conform căreia transpunerea nu ar trebui să opereze în cazul instanțelor care nu sunt organizate pe secții, deoarece a fost eliminată cea de-a doua teză a acestui articol. Este însă posibil, ca modificarea să fi urmărit doar eliminarea operațiunii de acordare a unui nou număr dosarului. Totuși, *premisa de la care pleacă textul de lege privește instanțele organizate pe secții*. Dacă ar fi dorit, emitentul actului ar fi adăugat că instituția transpunerii se aplică similar și instanțelor care nu sunt organizate pe secții, între completele specializate. Într-adevăr, ar exista identitate de rațiune, însă nu avem o dispoziție expresă.

În al doilea rând, dacă natura cauzei ar fi fost corect stabilită de la început, cauza ar fi fost repartizată aleatoriu între completele specializate. Această regulă se respectă cu prilejul celei de-a doua repartizări aleatorii, permise de sistemul ECRIS, pe care grefierul însărcinat cu repartizarea aleatorie o face după ce cauza i se restituie, prin încheiere, de către completul nespecializat.

În esență, învestirea unui complet nespecializat cu judecata cauzei generează un incident procedural. Potrivit art. 99 alin. 1 din ROI, incidentele procedurale, altele decât cele prevăzute în art. 98 alin. (2) - (4) și alin. (6), invite în cursul procesului vor fi soluționate cu respectarea continuității completului de judecată (ceea ce nu mai este posibil în speță), în condițiile legii, precum și a normelor

privind repartizarea aleatorie în cazul în care nu se poate aplica principiul continuității. *Nu se poate vorbi de o reală repartizare aleatorie în cazul în care dosarul este dat manual de la un complet la altul.*

Noul Cod de procedură civilă reglementează modul de soluționare a conflictului de competență între secțiile și completul specializat ale unei instanțe. Potrivit art. 136 alin. 1 NCPC, dispozițiile Cap. IV, Secțiunea 1 privesc la excepția de necompetență (art. 129) și la conflictul de competență (art. 133) se aplică prin asemănare și în cazul secțiilor specializate ale aceleiași instanțe judecătorești. Deși, interpretând restrictiv, această prevedere ar face ca doar anumite articole din secțiune să se aplice în privința secțiilor și completelor specializate (art. 124 și art. 133), deci nu și mecanismul declinării. Însă, toate dispozițiile secțiunii formează un tot unitar, ce permite soluționarea excepției de necompetență și a conflictului de competență. *Prin urmare, întreaga secțiune trebuie aplicată și în cazul conflictelor de competență între secții/complete specializate.*

În aceste condiții, instituția transpunerii reglementată de ROI trebuie corelată cu declinarea cauzei între secții/complete. *Dincolo de contradicția teoretică, principala problemă practică este dacă secțiile/completele își vor declina*

competența între ele prin hotărâre ce nu este supusă niciunei căi de atac sau dacă vor transpune cauza prin încheiere. Potrivit practicii, această încheiere putea fi atacată o dată cu fondul, recursul îndreptat doar împotriva sa fiind declarat inadmisibil²⁸¹. Pe de altă parte, un eventual conflict de competență nu poate rezulta din succesiunea unor încheieri de transpunere, ci din existența unor hotărâri de declinare succesive.

Deși declinarea cauzelor reprezintă în tradiția noastră juridică o instituție care se aplică doar între instanțele de judecată, iar nu și în interiorul instanței, Codul de procedură civilă are o valoare juridică superioară unui statut profesional, cu caracter preponderent administrativ, cum este Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, iar, pe de altă parte, a intrat în vigoare ulterior. Prin urmare, *trimiterea cauzei către secția sau completul specializat se va face prin hotărâre de declinare a competenței, inclusiv în cazul instanțelor care nu sunt organizate pe secții de judecată.* Transpunerea s-ar putea aplica doar în acele cazuri în care s-au evidențiat alte erori la înregistrarea dosarelor²⁸², însă este greu de imaginat ce erori ar putea să survină în afara celor ce antrenează repartizarea către o secție/complet nespecializat.

²⁸⁰ Hotărârea a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 96 din 15 februarie 2013.

²⁸¹ Curtea de Apel Timișoara, decizia nr. 838/R (18.10.2010); Curtea de Apel Ploiești, decizia nr. 436/ 1 martie 2011; Curtea de Apel Iași, decizia nr. 481 din 11 octombrie 2010.

²⁸² O asemenea eroare poate fi cea constând în înregistrarea unui dosar în căile de atac la secția civilă, deși cauza ține în mod *vădit* de competența secției de contencios administrativ.